

Į S T A T A I

I. VARDAS IR TIKSLAS

- § 1. Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijs yra draugija, kurios tikslas yra sutelkti lietuvius katalikus mokslininkus ir mokslo mėgėjus, sudaryti jiems patogesnes sąlygas mokslui tirti ir vaisingai dirbti mokslo srityje, ruošti naujų mokslo jėgų, platinti ir kelti mokslingumą ir krikščioniškąją kultūrą Lietuvių Tautoje.
- § 2. Tam tikslui siekti Akademijs: a) steigia bibliotekas, muziejus ir kitas mokslo įstaigas; b) rengia kursus ir paskaitas; c) leidžia knygas, mokslo žurnalus ir kitokios rūšies leidinius; d) kuria savo tikslams fondus; e) sudaro ir skiria stipendijas; f) įgyja judamojo ir nejudamojo turto.

II. NARIAI

- § 3. Akademijs susideda iš garbės narių, narių mokslininkų, narių mokslo mėgėjų ir narių mokslo rėmėjų. Be to Akademijs gali turėti narių korespondentų.
- § 4. Garbės nariais gali būti keliami: a) asmens, pasižymėję ypatingais nuopelnais kokioje nors mokslo šakoje; b) asmens labai nusipelnę Lietuvių Tautai; c) asmens, labai daug gera padarę Akademijsai tiek stambiomis aukomis, tiek naudingu jai triūsu. Garbės nariais renkami visam amžiui ir, jei yra Akademijsos nariais mokslininkais arba nariais mokslo mėgėjais, nenustoja turėtųjų teisių.

- § 5. Nariais mokslininkais gali būti tie lietuviai katalikai, kurie tebėra ar yra buvę aukštųjų mokyklų profesoriai arba yra pasižymėję mokslo darbais; jie metinio mokesčio nemoka.
- § 6. Nariais mokslo mėgėjais gali būti lietuviai katalikai išėję bent aukštesniąją mokyklą arba tolygią specialinę. Jie moka metinio mokesčio nemažiau 5 dolerių.
- § 7. Nariu rėmėju laikomas kiekvienas asmuo, įmokėjęs Akademijai nemažiau 5 dolerių į metus.
- § 8. Kad Akademijos veikimas būtų tikslingesnis, jos nariai mokslininkai ir mokslo mėgėjai gali pasiskirstyti įvairiomis sekcijomis pagal mokslo specialybes. Sekcijų skaičių ir jų reguliavimus šių įstatų ribose tvirtina Akademijos Centro Valdyba.
- § 9. Visi Akademijos nariai gauna Akademijos leidinius papiginta kaina.
- § 10. Nariai mokslo mėgėjai turi sprendžiamąjį balsą visuose Akademijos veikimo klausimuose, išskyrus klausimus numatytus § 11.
- § 11. Nariai mokslininkai naudojami bendromis narių mėgėjų teisėmis ir be to dar jiems priklauso teisė: a) spręsti, kam suteikti nario mokslininko vardas; b) kas siūlyti ir rinkti garbės nariais; kas kviesti nariais korespondentais.
Pastaba: Šie klausimai sprendžiami visuotinio korespondencinio narių mokslininkų susirinkimo 2/3 balsų dauguma.
- § 12. Garbės nariai kviečiami į Akademijos susirinkimus ir į iškilmingus Akademijos posėdžius ir juose naudojami visomis narių mokslininkų ir narių mėgėjų teisėmis.

III. AKADEMIJOS TURTAI IR LĖŠOS

- § 13. Akademijos turtą ir lėšas sudaro: a) narių mokesčiai; b) au-

kos ir dovanos; c) palikimai; d) pajamos iš Akademijos leidinių ir įstaigų; e) pelnas iš viešųjų paskaitų ir kursų; f) rinkliavos; g) specialiniai fondai ir kapitalai; h) nupirktas ar kitokiu teisėtu keliu įsigytas judomas ir nejudomas turtas.

IV. AKADEMIJOS ORGANIZACIJA

1. Ž i d i n y s

- § 14. Kur yra bent 5 pilnateisiai Akademijos nariai, veikia Akademijos Židiny s.
- § 15. Židinio nariai kasmet išsirenka iš savo tarpo pirmininką.
- § 16. Židinio nariai susirenka ne rečiau kartą į 3 mėnesius svarstyti Akademijos reikalų ir kitų katalikams aktualių mokslo klausimų.
- § 17. Židiny s rūpinasi studijuoti katalikų mokslo aktualijas ir su jomis supažindinti platesnę visuomenę. Židinio narių rengiamose paskaitose gali dalyvauti ir šiaip kviesti asmenys, besiidomaują katalikų mokslo klausimais.

2. K r a š t o V a l d y b a

- § 18. Vieno kurio nors krašto Akademijos reikalus tvarko Krašto Valdyba, susidedanti iš pirmininko, vicepirmininko ir sekretoriaus.
- § 19. Krašto Valdyba renkama visuotiniame krašto susirinkime dviems metams; pirmininkas renkamas iš narių mokslininkų, kiti - iš narių mėgėjų.
- § 20. Krašto Valdyba: a) prižiūri ir koordinuoja Židinių veiklą; b) surenka nario ir kitus mokesčius, iš kurių atsiskaitė 25 % krašto Akademijos veikimui, kitus pasiunčia Centro Valdybai; c) šaukia kas dveji metai visuotinius krašto Aka-

demijos susirinkimus ir pateikia jiems darbų tvarką; d) ren-
gia iškilmingus Akademijos posėdžius, šventes, minėjimus;
e) pateikia visuotiniam krašto susirinkimui veiklos apyskai-
tą, prižiūri savo krašte esantį Akademijos turtą ir rūpina-
si surasti lėšų Akademijos reikalams; f) sprendžia Akademi-
jos gyvenime tiek mokslinio, tiek administratyvinio pobū-
džio klausimus, nerezervuotus Centro Valdybai.

Pastaba: Visuotinio krašto susirinkimo darbotvarkė ir veik-
los apyskaita išsiuntinėjama nariams, kviečiant juos į vi-
suotinį krašto susirinkimą.

3. C e n t r o V a l d y b a

- § 21. Akademijos veiklai vadovauja Centro Valdyba, kurios kompe-
tencijon įeina šie dalykai: a) koordinuoti Krašto Valdybų
veiklą; priiminėti naujus Akademijos narius, mokslo mėgėjus
ir narius rėmėjus bei išbraukti iš narių skaičiaus nesilai-
kančius Akademijos įstatų; c) šaukti korespondencinius Aka-
demijos susirinkimus, patiekiant jiems darbų tvarką, veiki-
mo apyskaitą, samatą ir finansinę apyskaitą; skirstyti sti-
pendijas ir daryti kitas išlaidas Akademijos tikslų ribose.
Pastaba: Pašalintieji Akademijos nariai gali skųstis visuo-
tiniam korespondenciniam Akademijos susirinkimui.
- § 22. Akademijos Centro Valdyba susideda iš pirmininko, dviejų vi-
cepirmininkų, sekretoriaus, išdininko, archivaro ir sekcijų
atstovų po vieną nuo kiekvienos.
- § 23. Centro Valdybos nariai renkami 3 metams visuotiniame kores-
pondenciniame Akademijos susirinkime.
- § 24. Pirmininkas ir vienas vicepirmininkų renkami iš mokslininkų
tarpo; kiti gali būti ir iš narių mokslo mėgėjų. Sekcijų
atstovai deleguojami Centro Valdybon einant sekcijų regulia-
minais.
- § 25. Akademijos Centro Valdybos Pirmininkas: a) reprezentuoja
Akademią panašaus pobūdžio kitų tautų organizacijose ir

tarptautiniuose sambūriuose; b) pirmininkauja Centro Valdybos posėdžiuose; c) pasirašo finansines apyskaitas, sąmatas ir įsakymus išmokėti iš Akademijos kasos.

- § 26. Centro Valdybos vicepirmininkai: pirmasis mokslo reikalų srityje, antrasis kituose reikaluose padeda pirmininkui ir jo nesant jį pavaduoja.
- § 27. Centro Valdybos sekretorius: a) veda Centro Valdybos posėdžių protokolus; b) turi savo žinioje Centro Valdybos raštinę, narių sąrašus; c) veda visą susirašinėjamą.
- § 28. Centro Valdybos išdininkas: a) veda Akademijos pajamų ir išlaidų atskaitomybę su pateisinamais dokumentais; b) išmoka pinigus, gavęs įsakymą su Akademijos pirmininko parašu; c) kasmet patiekia Akademijos kasos, turto apyskaitą ir pristato Centro Valdybai naują sąmatą.
- § 29. Centro Valdybos archivaras: a) turi savo globoje visą Akademijos archyvą ir leidinius; b) veda tikslią Akademijos dokumentų ir inventorius knygą.

4. R e v i z i j o s K o m i s i j a

- § 30. Akademijos Centro Valdybos veikimui patikrinti visuotinis korespondencinis Akademijos susirinkimas išrenka trims mėnesiams 3 narių Revizijos Komisiją.
- § 31. Revizijos Komisija kasmet patikrina Akademijos turto stovį, kasą ir padarytų išlaidų teisėtumą bei tikslingumą. Padarytosios revizijos davinius surašo į protokolą, kurio nuorašą pasiunčia Centro ir Kraštų Valdyboms.

V. AKADEMIJCS SUSIRINKIMAI IR POSĖDŽIAI

- § 32. Centro Valdyba kas treji metai šaukia visuotinius Akademijos narių korespondencinius susirinkimus Centro Valdybai ir Re-

vizijos Komisijai rinkti. Šių korespondencinių Akademijos susirinkimų kompetencijoje yra: a) išrinkti Centro Valdybą ir Revizijos Komisiją; b) daryti sprendimus nejudomajam turtui įsigyti ar likviduoti; c) rinkti garbės narius; d) keisti Akademijos įstatus; e) likviduoti Akademiją. Sprendimai b), c), d), e) klausimuose daromi 2/3 balsų.

- § 33. Krašto visuotiniai Akademijos susirinkimai būna paprasti (kas antri metai) ir nepaprasti; be to gali būti iškilmingų krašto Akademijos posėdžių.
- § 34. Visuotiniame krašto Akademijos susirinkime skaitomi mokslo referatai, renkama krašto valdyba ir pasisakoma dėl konkrečios veiklos.
- § 35. Paprastasis krašto dvimetinis susirinkimas šaukiamas Krašto Valdybos veiklos laikui baigiantis. Jis skaitomas teisėtas, jeigu jame dalyvauja nemažiau 1/4 visų to krašto narių mokslininkų ir mokslo mėgėjų. Pirmam susirinkimui neįvykus, antrasis laikomas teisėtu, nepaisant susirinkusių narių skaičiaus.
- § 36. Nepaprastieji krašto Akademijos susirinkimai šaukiami skubiam reikalui atsiradus pačios Krašto Valdybos iniciatyva arba Akademijos narių mokslininkų ir mokslo mėgėjų esančių tame krašte 1/3 pareikalavus. Jame svarstomi tik tie klausimai, dėl kurių buvo šaukiamas nepaprastas susirinkimas.
- § 37. Iškilmingieji Akademijos posėdžiai kiekviename krašte gali būti šaukiami ypatingiems mokslo bei viešojo gyvenimo įvykiams pažymėti. Į juos, be Akademijos narių, gali būti kviečiami svečiai. Akademijos reikalai tuose posėdžiuose nesvarstomi.
- § 38. Akademijos sekcijos daro susirinkimus ar posėdžius pagal savo reguliarius.
- § 39. Centro Valdybos ir Krašto Valdybos posėdžiai daromi esant reikalui, bet ne rečiau kartą į du mėnesius.

- § 40. Valdybos posėdžiai šaukiami atstatinkamo pirmininko iniciatyva arba Valdybos narių pusei raštu pareikalavus.
- § 41. Valdybos posėdžiai yra teisėti atvykus Valdybos narių bent pusei ir tarp jų esant pirmininkui ar vicepirmininkui.
- § 42. Susirinkimų ir posėdžių nutarimai daromi atvykusių narių balsų dauguma. Balsams lygiai pasidalinus, nusveria pirmininko balsas.
- § 43. Visi susirinkimų ir posėdžių nutarimai, liečią asmenis, atliekami slaptu balsavimu.
- § 44. Susirinkimų ir posėdžių vedami protokolai pasirašomi bent pirmininkaujančio ir sekretoriaujančio.
- § 45. Centro Valdybos nutarimu visuotiniam korespondenciniam Akademijos susirinkimui gali būti pasiūlytas Akademijos įstatų pakeitimas. Tam klausimui išspręsti reikalinga 2/3 balsų dauguma.
- § 46. Šių įstatų § 1, kuriame nustatoma Akademijos tikslas, negali būti pakeistas be Akademijos likvidavimo.
- § 47. Visuotiniam korespondenciniam susirinkimui nutarus Akademiją likviduoti, jos turtas, atsiklausus trentyje esančių Lietuvos vyskupų ir jų nurodymu, perduodamas kitoms lietuvių katalikų organizacijoms.

VI. BENDROSIOS TAISYKLĖS

- § 48. Akademijos veikimas apima visus kraštus, kur tik gyvena lietuviai.
- § 49. Akademijos Centro Valdybos būstinę nustato Centro Valdyba prieš sekančius rinkimus.
- § 50. Akademija įsiregistruoja atskirų kraštų atstatinkamose valdžios įstaigose, kad galėtų įsigyti juridinio asmens teises.
- § 51. Akademija turi savo antspaudą ir ženklus nariams.
- § 52. Akademijai atgaivinti trentyje ir naujoms sąlygoms priderinti Akademijos įstatus, Romoje sudaroma Reorganizacinė Komisija. Jos uždavinys privesti Akademiją prie šių įstatų normų.

Roma, 1955 metais, kovo mėnesio 25 dieną.